

Minstelønn for lektorer i skoleverket og høyere utdanning

1. Bakgrunn

Forskerforbundet har gjennomført en kartlegging av medlemmene i høyskole- og universitetslektorstilling sin oppfatning av egen lønn og av Forskerforbundets lønnsarbeid lokalt og sentralt.

Bakgrunnen for undersøkelsen er den store skjevheten som er oppstått mellom den tariffbestemte minstelønnen for lektor i skoleverket og lektor i høyere utdanning.

Minstelønnen for lektor i skoleverket er 74 700 kroner høyere enn lektor i høyere utdanning. Forskjellen i minstelønner har oppstått etter 2006 og etter at KS overtok ansvaret for de ansatte i skoleverket.

Tariffbestemt minstelønn – lektor i skoleverket og i høyere utdanning, ut fra ansiennitet:

Ansiennitet Stilling	0 år	10 år	16 år
Adjunkt	415 800	453 300	487 000
Adjunkt m/tillegg	446 200	489 100	525 200
Lektor	468 800	518 500	566 800
Lektor m/tillegg	484 400	535 100	592 200
Høyskole-/univ.lektor	409 700	451 500	500 300

Medlemsundersøkelsen ble gjennomført i september 2015. Innledningsvis i undersøkelsen ble respondentene presentert for tabellen ovenfor for å sikre at alle hadde samme informasjon om lønnsvilkårene.

Undersøkelsen fikk 472 respondenter; 68% høyskolelektorer og 32% universitetslektorer. Respondentene utgjør om lag 14,1% av alle ansatte i høyskole- og universitetslektorstilling på landsbasis.

2. Hovedfunn fra medlemsundersøkelsen:

- Litt mer enn sju av ti av respondentene er misfornøyde med eget lønnsnivå. De som er misfornøyde med lønn gir også i langt større grad uttrykk for at de er villige til å streike.
- Lektorene i høyere utdanning opplever i stor grad at de verken blir ivaretatt i det sentrale eller lokale lønnsarbeidet:
 - Mer enn åtte av ti vurderer at de ivaretas dårlig/ganske dårlig i det **sentrale** lønnsarbeidet.
 - Nesten seks av ti vurderer at de ivaretas dårlig/ganske dårlig i det **lokale** lønnsarbeidet.
- Av de som er misfornøyd med egen lønn svarer 43% at de vurderer å søke jobb i skoleverket, eller at de allerede aktivt søker jobb i skoleverket på grunn av lønn. På bakgrunn av at spørsmålet stiller som betingelse at de vurderer å søke jobb i skoleverket, og at det er på grunn av lønn, er dette et høyt antall som gir uttrykk for at de vurderer å skifte jobb.
- For de aller fleste er lønn noe som diskuteres en gang i blant. 12% diskuterer lønn ukentlig/daglig, mens én av fire oppgir at lønn ikke er et tema.
- Respondentene utnytter i ulik grad de forskjellige virkemidlene som gir høyere lønn. De fleste oppgir at de har deltatt i ordinære lokale forhandlinger (72%), mens det synes å være mer å hente fordi:
 - I underkant av seks av ti var ikke klar over at de kunne forhandle lønn når de ble tilsatt,
 - Bare en av fire har hatt anledning til å benytte lønnsamtale,
 - Litt flere enn to av ti har hatt anledning til å benytte 2.3.4-krav,
 - Omtrent en av fire har hatt anledning til å kreve økt lønn ved ny kontrakt.
- Tilbakemeldingene gir grunnlag for en forsterket innsats for økt verdsetting av gruppens kompetanse, samt behov for vurdering av videre strategi, informasjon og dialog med berørte lokallag, tillitsvalgte og medlemmer.

3. Vurderinger knyttet til det videre lønnsarbeidet

Forskjellene i minstelønn mellom lektor i skoleverket og i høyere utdanning er så store at det vil være nødvendig å bruke flere år på å utligne dem.

Spørsmålet om minstelønn berører samtidig en systemutfordring for Forskerforbundet. Minstelønn for lektor i skoleverket er på nivå med begynnerlønn for førstestillingene som er innplassert i lønnsramme 24 (førstelektor, førstebibliotekar, forsker 1109, førsteamanuensis og postdoktor).

Videre er det en utfordring at dersom universitets- og høyskolelektorene fikk minstelønn tilsvarende skoleverket ville de gå forbi førstestillingene som er innplassert i lønnsramme 24. Dette lønnsproblemet omfatter derfor flere grupper enn bare lektorene i høyere utdanning, og det er viktig å være tydelig på at man ikke kan løse alle problemene samtidig.

I det videre arbeidet er det viktig å:

- Synliggjøre lønnskjevheten for Unio, politikere og institusjonsledere.
- Ha et sterkt samarbeid med de andre fagforeningene i staten.
- Benytte alle anledninger til å ta opp spørsmålet om lønn og lønnskjevheten til skoleverket. De lokale tillitsvalgte må informere medlemmene om de ulike virkemidlene som gir høyere lønn.
- Foreta en gjennomgang av hvordan de ulike forhandlingsbestemmelsene kan utnyttes enda bedre enn i dag, samt hvordan politisk påvirkningsarbeid lokalt og sentralt kan forbedres. I tillegg er det behov for en åpenhet og tydeligere informasjon om lønnsarbeidet ut til medlemmene.
- Flere må bli gjort oppmerksomme på og oppmuntres til bruke mulighetene for høyere lønn; at man kan forhandle lønn ved tilsetning, at man faktisk benytter lønnsamtaler, at man utnytter 2.3.4-forhandlinger samt at man stiller krav om økt lønn ved eventuell ny kontrakt på arbeidsplassen.
- Lokale tillitsvalgte må utforme lønnspolitiske retningslinjer som også åpner for at vitenskapelige kan dra veksler på ekstraordinær innsats.

Rapporten viser at lektorene i høyere utdanning er utålmodige. De ønsker å se resultat fra Forskerforbundet sentralt, og de forventer at deres lokale lønnskrav innfris i langt større grad. De er villige til å gå til streik for å vise sin misnøye og understreke forventningene om lønnsøkning.

Faktaarket er en kortversjon av 'Grasrot rapporten'. Den fullstendige rapporten er publisert i Skriftserien som rapport 1/2016.

www.forskerforbundet.no/skriftserien